

2023-08-09

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: KFKS-2023-00659

Motion – Avgiftsfri skolfrukost

Motion den 19 juni 2023 av Johanna Kvist (S) m.fl.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens verksamhetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta följande.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande.

Kommunfullmäktige beslutar avslå motionens förslag att införa avgiftsfria skolfrukostar i Nackas kommunala skolor, eftersom frågor som rör resursfördelningen på en skola (exempelvis avgiftsfria frukostar) beslutas av respektive rektor och inte av kommunfullmäktige. Kommunfullmäktige noterar även att det ingår i vårdnadshavarnas ansvar att tillse att elever får en näringsriktig frukost. Motionen anses med detta färdigbehandlad.

Sammanfattning av ärendet

En motion om avgiftsfri skolfrukost till elever i Nackas kommunala grundskolor har inkommit av Johanna Kvist med flera (S). Motionärerna föreslår att Nacka kommun utreder möjligheten att införa avgiftsfri skolfrukost på utvalda kommunala skolor för att sedan utvärdera och se över möjligheten att gradvis införa det på fler av Nackas kommunala skolor. Valfärd skola håller med motionärerna om att en bra frukost är viktig för att barn ska kunna tillgodogöra sig sin utbildning. Valfärd skola konstaterar att det inte finns någon rättslig reglering av elevers rätt till avgiftsfri skolfrukost. Det är fritt för varje skolhuvudman att disponera det grundbelopp som kommunen enligt 10 kap. 38 § skollagen betalar till skolhuvudmannen för varje elev. Grundbeloppet ska avse ersättning för undervisning, lärverktyg, elevhälsa, måltider, administration, mervärdesskatt och lokalkostnader. Skolhuvudmannen är vidare skyldig att enligt 10 kap. 10 § skollagen erbjuda elever avgiftsfria näringsriktiga skolmåltider, det vill säga avgiftsfria luncher. Därefter har rektor enligt 2 kap. 10 § skollagen möjlighet att fördela resurserna inom enheten efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov, exempelvis till avgiftsfria frukostar. Det är därmed rektor vid varje skolenhet som beslutar om införandet av avgiftsfria frukostar, och inte kommunfullmäktige. Valfärd skola konstaterar även att det ingår i vårdnadshavarnas ansvar att tillse att elever får en näringsriktig frukost.

Välfärd skola föreslår mot bakgrund av detta att kommunfullmäktige avslår motionen.

Förslagen i motionen

Motionärerna lyfter att en bra frukost är viktig för elevernas inläring och skolprestationer men att endast två av tre grundskoleelever och hälften av gymnasieeleverna äter frukost regelbundet. Motionärerna pekar på forskning som visat att avgiftsfria och näringsrika skolmåltider har positiva effekter, inklusive förbättrade studieresultat, närvaro, utbildningsnivå och hälsa. Vidare har den avgiftsfria skollunchen visat sig generera samhällsvinster. Motionärerna menar att det därmed borde finnas fördelar med att erbjuda en avgiftsfri skolfrukost samt att den kan främja gemenskap, mätta hungriga elever och skapa bättre förutsättningar. Det kan också hjälpa till att lindra den ekonomiska pressen för många barnfamiljer. Motionärerna yrkar därför:

att Nacka kommun utreder möjligheten att införa avgiftsfria skolfrukostar på utvalda kommunala skolor för att sedan utvärdera och se över möjligheten att gradvis införa det på fler av Nackas kommunala skolor.

Enhetens utredning och bedömning

Motionen har remitterats till kommunstyrelsens verksamhetsutskott samt har klassats som budgetpåverkande. Efter att motionen har beretts av verksamhetsutskottet kommer därför motionen att hanteras i samband med ärendet om mål och budget, i såväl kommunstyrelsen som kommunfullmäktige.

Välfärd skola håller med motionärerna om att en bra frukost är viktig för att barn och elever ska kunna tillgodogöra sig sin utbildning. Välfärd skola konstaterar dock att det inte finns någon rättslig reglering av elevers rätt till avgiftsfri skolfrukost. Det är fritt för varje skolhuvudman att disponera det grundbelopp som kommunen enligt 10 kap. 38 § skollagen betalar till skolhuvudmannen för varje elev. Grundbeloppet ska avse ersättning för undervisning, lärverktyg, elevhälsa, måltider, administration, mervärdesskatt och lokalkostnader. Skolhuvudmannen är vidare skyldig att enligt 10 kap. 10 § skollagen erbjuda elever avgiftsfria näringsriktiga skolmåltider, det vill säga avgiftsfria luncher. Därefter har rektor enligt 2 kap. 10 § skollagen möjlighet att fördela resurserna inom enheten efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov, exempelvis till avgiftsfria frukostar. Det är därmed rektorn vid varje skolenhet som beslutar om införandet av avgiftsfria frukostar, och inte kommunfullmäktige. Välfärd skola konstaterar vidare att det ingår i vårdnadshavarnas ansvar att tillse att elever får en näringsriktig frukost, och att det inte ingår i skolans uppdrag.

Välfärd skola föreslår mot bakgrund av detta att kommunfullmäktige avslår motionen.

Ekonomiska konsekvenser

Beräkning av frukostpeng till samtliga elever i Nackas kommunala grundskolor:

Förslaget till beslut innebär inte några ekonomiska konsekvenser för kommunen. Om kommunen skulle erbjuda kostnadsfria frukostar till samtliga elever i de kommunala grundskolorna skulle bedömningen vara att det skulle kosta enligt nedan beräkning. Notera att uträkningen endast avser elever vid kommunala skolor. Om förslagen i motionen skulle innebära att de kommunala skolorna utöver sitt grundbelopp skulle få ett särskilt bidrag för att bekosta frukost, har även fristående skolor i kommunen rätt till motsvarande bidrag, och de ekonomiska konsekvenserna skulle således vara större.

Antal elever grundskola: ca 10 400

Uppskattat à-pris per frukost: 13 kronor, exklusive ersättning för lokalkostnader.

Antal skoldagar: cirka 178.

Att införa kostnadsfri frukost i Nackas kommunala grundskolor beräknas kosta 24,1 miljoner kr per år (exklusive lokalkostnader).

Konsekvenser för barn

Välfärd skola har svårt att bedöma om förslag till beslut innebär några konsekvenser för Nackas barn, det vill säga hur många föräldrar som underlåter att ge sina barn frukost på morgnarna av ekonomiska skäl eller hur många barn och elever som inte äter frukost hemma på grund av tidsbrist eller andra skäl.

Handlingar i ärendet

Motion –Avgiftsfri skolfrukost, Johanna Kvist med flera (S)

Helena Ekwall
Chef Verksamhetsstöd
Välfärd skola

Helena Pettersson
Koststrateg
Välfärd skola